

הזאת לא נעמא המים, או דהעטס דהעטור לחטאת לא נעמא ממי חטאת או כמ"ש ר"ש שם דאין מי חטאת מתעמאין בעומאה הבאה לאדם מחמת עצמן עכ"ל ב"ן כן וב"ן כן לא הקשו החוס' כלום.

ידידו דו"ש טרוד בעבודת הקודש עד להרבה מלפני לחשועתו לשנת גאולה וישועה,

עקיבא גינז מא"ש.

סימן ד'

לאחי חביבי הגאב"ד דק"ק מחעטערסדארף הרב רבי בונם נ"י.

מה דהמה אחי מעב"ת נ"י על הכ"י יצמות דף מ"ט ז' דכ"ן דנקט סימן מוצהק, תו לא לריך לומר דמתניתין מיירי בחיורי וסומקין.

לענ"ד פשוט לזריך להיות פסוק ז' נקודות ב"ן גבי גט וב"ן מלא קשור, ובתחילה כתב לדינא דמעידים בסימן מוצהק אפי' בדאורייתא כדאמרין גבי גט, היינו ממה דנקט יש ב"ד אות פלונית, ואח"כ ל"ן בפ"ע על הגמרא מלא קשור, והיינו ד"ל דלכך תנא חיה ליה סמנים דאורייתא ומתניתין אין סתירה לזה, ד"ל דמיירי בחיורי וסומקין.

וביותר נ"ל דהכל חד דיבור ובג"י בא לדון אהא דכ' תחילה דסימן מוצהק ב"ן בגופו ב"ן בכליו, והינו דלא חיישינן לשאלה, וע"ז מציא ראי' מקשור זכים, דמיירי דמכיר זכים שלו וכמ"ש תוס' ד"ה אמר רבא ובראי' רק שלא חיישינן לשאלה, אבל אין בראי' על סימן מוצהק דמהני, וע"ז כתב ומתניתין, ר"ל דמ"מ ניוחש לחומרא דדילמא סימנים דאורייתא ומוכרח מתניתין וחיישינן לשאלה, וא"כ בסימנים דכליו אפי' מוצהק נימא דלא מהני דחיישינן לשאלה, לזה כתב דמתניתין בחיורי וסומקין דס"י דכך תירוצא דהש"ס עיקר לדינא ולישנא דגופו אריך וגוף לאו דוקא, והעיקר דבא לומר דכליו בחיורי וסומקין, כנלע"ד.

סימן ה'

לידידי הרב רבי נפתלי צק"ק ווארשא. מה דהקשה רומעב"ת נ"י במ"ש רש"י בסוטה ל"ה א' ד"ה אל תיקרי שאין הפרש בקריאה ב"ן ממנו הנאמר על יחיד שנדברים עליו וב"ן ממנו של רבים האומרים על עצמן, הא החילוק גלוי וידוע, כי רבים המדברים בעדס הוא רפוי בלא דגש, והנאמר על יחיד הוא דגוש, במח"כ אישחמיעתי דברי רש"י במגילת רות בפסוק הלהן תעגנה

יוסף ב"ן שמעון צעיר אחת ואחד נקח מחזירו, הא בלא"ה ליכא ממנ"ש דיכול לימר אזי אינו הלוי רק שקניתי מיוסף ב"ש השני שהוא הלוי שגך, וכיון דאינו מוכה מחיבו ב"ו רק מלוח ע"פ, ואינו גובה ממשעבדי, כבר עמדו בזה האו"ת וקלו"ח. ימ"ש רומ"פ ד"ל דאם הוא שטר שזכר בו קנין איכא למיקר דהעדים אחרים מעידים דזהו יוסף ב"ש הלוי גובה ממשעבדים, סברא נכונה היא, אף דמבואר בשו"ע סי' ל"ט דאם עדים אחרים מעידים על הקנין וליכא שטרא דגרע ממלוח ע"פ דאפי' תוך זמנו יכול לומר פרעתי, כיון דאיתרע דלא נכתב לו שטר, וכו' כמו אבד שטר, מ"מ נ"ל דהבא עדיף דליכא ריעותא כיון דבאמת השטר לפנינו אלא דהעדים לא שילשו השמות ומכה זה אינו מיכה מחיבו, אבל מ"מ כיון דאיכא עדים עכשיו שזהו יוסף ב"ש הלוי, וכיון דמבואר הקנין בשטר, ממילא גובין ממשעבדי מחמת הקנין.

מ"ש רומ"פ להקשות בתוס' ב"ב ל"ג ז' ד"ה ואי טעין וכו' דמה הקשו ליהמן במיגו לפירות ירדתי, הא כתבו תוס' בדבור שלפניו דבכ"ה לא מהימן המיגו כיון דחזר גם הקרקע לריך לשלם גם הפירות, גם בזה עמדנו בעת לימוד השיעור, ודחקנו קצת, דלעיל כתבו תוס' זה נשיעת ר"ח, אבל מ"מ לא פסיקא ליה כך סברא, ורואים ליישב הכא ברוחא שלא יכ"י מוכה מכאן סברתם דלעיל, ומ"ש בתירוצא דפירי דשנה ג' לא הדרי דאי מהימן במאי דאכל ג' שנים גם הקרקע שלו, דלא כתבו מטעם מיגו, היינו כדי לתרועי גם לסברת ר"ח לעיל גם י"ל דס"ל דלא הוי מיגו דלא אכלתי, כיון דבא להחזיק הקרקע ע"י זה, ולא ס"ל בסברת רש"י דה"י יכול לומר אפיק כורא ועייל עפי מכירא, ולזה כתבו משום ממ"י אחינן עלה וע"י בתי הרמב"ן, ודוק.

סימן ז'

טשארנקאווע להרב ליפמן נ"י אב"ד דק"ק טשארנקאווע.

מה דהערה מעלתו על תוס' ריש ב"מ דתירלו דהוי מיגו להוליא, דמ"מ במקח וממכר דנותן לו משותף, לא מקרי מיגו להוליא כמ"ש תוס' ב"ב, כבר עמד בזה בקצות החשן סימן פ"ב, ומ"ש מעב"ת על קושית תוס' דהוי מיגו בדדמי, כ"כ נשיעת מקובצת בשם רבינו פרץ ומדמי לה להב"ה דמת בעלי על מטהו, וחכרני שאמרתי בישב ב' קושיות אלו מתורלים חדא בבבבבב. ד"ל דקושית תוס' לס"ד דפריך ונחזי זוזי ממאן

שכתב שם הכלל ה"ל שהזכיר מעב"ת ועלה כתב ויש פותרין לשון עיגין ולא יתכן שא"כ היה לו לנקד הנון דגוש, או לכתוב שני נונין הרי דס"ל לרש"י דאף במדבר בעדס דהדין להיות רפוי הכי דהיה ראוי להיות נון שניה בא דגש בתמורה, א"כ ה"י בתיבת ממנו דשורש התיבה מן והיה מהרלוי להיות נון שניה משום הכי אף ברבים מדברים בעדס הוא דגוש, ושפיר כתב רש"י דאין נ"מ בקריאתה וזה כוונת תוס' עירובין דף ע"ו ע"א ד"ה אל תיקרי ועיין בתשובת הרמב"ן סי' רל"ב.

ידידו עקיבא גינז מא"ש.

סימן ו'

ראויועט נידידי הרב המופגג השנין מו"ה שמעון נ"י.

מ"ש מעב"ת להקשות בתוס' גיטין ע' ד"ה ואינו חוזר בעד שכתבו דמיירי דכתב מכיוס, ובה בכ"ה הוי מתנת בריא ואמאי חוזר בנכסים, ואף אי מיירי במכרים וגאחר מיתה, הא מבואר בש"ע סי' ר"ג דהוי ג"כ מתנת בריא ואף עמד א"י לחזור, עכ"ל.

נפלאתי עליך ידידי שנכתב ממך ששמעת ממני בעת לימודנו מס' גיטין שעמדנו בזה, ואמרתי אף דבאמת מבואר בש"ע במכרים ולאחר מיתה עמד א"י לחזור, מ"מ הא דעת הג"י ב"ב דף רכ"ט ריש פ"א דעמד יכול לחזור, א"כ י"ל דתוס' ס"ל בכ"ה.

ואדכרנא מילתא מה שעמדתי אז לתמוה מ"ש תוס' שם דמה דאינו חוזר בעד משום דעתיא מסתמא כמו שיאמרו לו חכמים, א"כ מה פריך הש"ס גיטין ע"ג ומי איכא בדאורייתא לא הוי גיטא, הא י"ל כיון דחכמים אמרו שאין לגרש בכזה שיחזור כשעמד, ותחברש כשימות מחמת גזירה שמה יאמרו יש גט לאח"כ, דעתו ג"כ כמו שיאמרו, וגמר ומגרש מעכשיו ודמי ממש לשחרור דהבא, וז"ע. ואולי י"ל דכוונת תוס' דזהו בודאי יש כה ביד חכמים להפקיע שעבודו שלא ישמעד בו כיון שילא עליו שם ב"ת, והדין נותן דכופין את רבו ועושה אותו ב"ת, ובהב"ה דלקמן מ"א א', וכיון דעכ"פ הפקיעו חכמים זכותו דאם עמד א"י לשעבד בו, ממילא אין לו תועלת עוד בעבדו, א"כ בעלה האומדנא לומר דעתו לחזור כשיעמוד, דמה לו בכך כיון דא"י לשעבד, וממילא גמר ומגרש, והסברא בעלמא נכונה, אבל קשה נכיון כן בלשון הדין.

מ"ש ידידי נ"י להקשות עוד בסוף סי' מ"ט דשטר היולא על יוסף ב"ן שמעון ושני